

Experimenteren met de tien geboden

Johan Simons presenteert het tweede deel van zijn 'Tien geboden'-marathon, naar de films van Krzysztof Kieslowski.

THEATER

VAN ONZE MEDEWERKER
MARK CLOOSTERMANS

GENT | Als je de discussies over het Vlaamse theater volgt, lijkt het wel alsof op onze podia de ene na de andere doldrieste theatervernieuwing om de aandacht vecht van een zaal vol zware, zwarte brilmonturen. Dat is niet zo, maar met zijn 'Tien geboden'-project doet Johan Simons wèl een gooi naar vernieuwing.

Even terugspoelen. *Tien geboden* is gebaseerd op de tv-serie *Dekalog* (1988) van de Poolse regisseur Krzysztof Kieslowski: tien afleveringen die elk aan een van de tien geboden zijn opgehangen. De verhalen en personages zijn bijzonder sterk, sommige onvergetelijk.

In dit tweede deel passeren onder meer een gluurder die helaas de liefde ontdekt ('Gij zult geen onkuisheid plegen'), een impotente man die zich verplicht voelt zijn vrouw een affaire aan te raden ('Gij zult niet begeren uws naasten vrouw') en een hooglerares moraal die tijdens de Tweede Wereldoorlog het achtste gebod ('Gij zult tegen uw naaste niet vals getuigen') inriep om een Joods kind niet van de dood te redden.

Om Kieslowski's films, die maar weinig dialogen bevatten, te vertalen naar het podium, greep Simons naar de regie-aanwijzingen. De acteurs zeggen die live op scène en spelen tegelijk een rol. Neveneffect: de humor die ontstaat door het verschil tussen wat de regieaanwijzingen stipuleren

en wat de acteurs op scène doen. In deel twee is de spreidstand tussen wat de tekst vraagt en wat je te zien krijgt, nog breder geworden dan in deel één. Huilen is bij Simons nooit zomaar huilen: het is blèren. Een vrouw is niet geil, nee, ze bemant meteen een sekslijn. En als een gluurder een paar klappen oploopt, dan wordt dat gespeeld als een anale verkrachting. Opdringerig spel, dat niet elk verhaal in ere laat.

Vorige maand liet *Krapps laatste band*, ook een regie van Simons, zien wat er gebeurt als je een acteur doorlopend in overdrive dwingt: niet om aan te zien. *Tien geboden* gaat veel minder uit de bocht, omdat Simons enkele 'ankers' heeft voorzien. In deel één waren dat de muzikale pauzes, die de infernale kermis even tot rust brachten. Die zijn in deel twee geschrappt: de ankers zijn dit keer de iets 'statiger' vertolkingen van Els Dottermans en Maartje Remmers. En verder valt vooral de vertolking van Wine Dierickx op, die ondanks de exuberante stijl kwetsbaarheid en echte geloofwaardigheid aan haar personages weet te geven.

Tien geboden is een voorstelling die aantrekt en afstoot, die intens op de zenuwen werkt en even later weer meesleept. Zeker een interessant experiment, al valt er van mening te verschillen over de vraag of het ook geslaagd is. Gelukkig kunnen Kieslowski's morele fabels tegen een stootje.

NT Gent en Wunderbaum spelen 'Tien geboden, deel 2'. Gezien in Gent, 18/1. De komende weken zijn de eerste, de tweede helft en een integrale marathonversie te bekijken. Info: 09-225.01.01.

ONLINE
www.ntgent.be

